

## XI. СЕЛСКО СТОПАНСТВО

Данните в раздел „Селско стопанство“ са разработени въз основа на периодичната статистическа отчетност на селскостопанските предприятия, преброяването на посевите и трайните насаждения, селскостопанските животни, машинотракторния парк и други.

В категорията селскостопански предприятия са включени предприятията с преобладаваща селскостопанска дейност.

В категорията лични стопанства на населението са включени стопанствата на работниците и служещите, пенсионерите и други категории от населението, които се водят на собствена земя или земя, получена от селскостопанските предприятия и от общинските съвети за обработка и производство на селскостопанската продукция.

Индексите на общата продукция на селското стопанство са изчислени на база на общата продукция от растениевъдството и животновъдството без услугите от селскостопански характер.

Основните базисни индекси за периода до 1960 г. са изчислени от обемите на продукцията по съпоставими цени 1955 година. По-късно при всяка смяна на съпоставимите цени (1962, 1971 и 1982 г.) обемът на продукцията за годината, предшестваща смяната, е изчислен по действалите до тази година и по новите съпоставими цени. На тази основа се изчислява верижен индекс, който позволява продължаването на динамичните редове от базисни индекси при различни периоди, взети за база. Това става чрез умножаване на базисните индекси по ежегодните верижни индекси. Средногодишните индекси са изчислени като средноаритметични от индексите по години към определена еднаква за всички години база.

Относителните величини в табл. 36 са изчислени със средногодишното население.

От 1981 г. продуктивните и работните животни не са включени в състава на основните фондове.

Под посевна площ се разбира самостоятелно засятата площ в края на пролетната сеитба, от която се очаква реколта през съответната година (пролетно-продуктивна площ). В посевната площ не са включени междинните и вторите посеви и онези площи на унищожените зърни и пролетни посеви, които са останали непрезасети. Площите на многогодишните треви са включени в посевната площ.

В посевната площ на конопа, захарното и крмното цвекло и градинския фасул са включени и площите за семе. При люцерната са отчетени общо площите на старите и новозасетите посеви, включително и площите за семе.

В общия размер на площта на овощните градини се включват площите на едновидовите и смесените овощни градини. По отделни овощни видове се дава площта само на едновидовите градини.

Поливни площи са площите, свързани с водоизточник, и върху които има изградени съоръжения и канална мрежа за напояване.

Показателите за обема на производството по култури отразяват фактически прибраната, разпределена, складирана и оползотворена продукция, получена от самостоятелно засетите, междуредовите и вторите посеви, от едновидовите и смесените овощни градини и от единичните овощни дървета. Към производството на зърно от царевица е отнесено и зърното в кочаните на зрялата царевица, прибрана целорастенийно. Това не се отнася за царевицата, силажирана с кочаните в млечно-восьчъна зрелост.

Показателите за средните добиви отразяват равнището на фактически прибраното производство от единица площ. За полските култури те са изчислени на

базата на пролетнопродуктивната площ. При изчисляването на средните добиви не е взето производството от междинните и вторите посеви.

Средните добиви на ябълки, круши, сливи, череши, кайсии, зарзали и др. са изчислени за едновидовите градини в плододаваща възраст. При изчисляването на средните добиви за тези култури не са взети предвид производството от единичните дървета и дърветата в смесените овощни градини. Средните добиви на грозде са изчислени на площите на плододаващите лозя.

Показателят „Продадени животни за клане и заклане в стопанството в живо тегло“ обхваща теглото на продадените животни на изкупвателните организации за клане, продадените животни на свободния пазар за клане и закланите животни в държавните и обществените организации и в стопанствата на населението през годината.

Показателят „Продадени животни за клане и заклане в стопанството в кланично тегло“ е изчислен от живото тегло на продадените животни за клане и закланите животни в стопанствата с рандеманите за съответните видове животни, като е включено и условното количество месо и месни субпродукти, които могат да се получат от изнесените живи животни.

Производството на мляко е във физически литри.

В обема на производството на мляко не се включва избозаното от телетата мляко, но се включва издоеното мляко, което се дава на телетата при изкуственото им хранене.

Продуктивността на селскостопанските животни характеризира средното производство на едно продуктивно животно през съответната година. За кравите, биволиците, овцете и козите е взет при изчислението средногодишният брой на фуражните животни. Средният настриг на вълна от овца е изчислен на остригана овца. При изчисляването на данните за продуктивността са използвани годишните отчети на селскостопанските предприятия, статистическата отчетност за помощните стопанства при държавните предприятия, учреждения и организации. За личните стопанства на населението продуктивността на селскостопанските животни е изчислена чрез преки наблюдения на необходимия брой представителни домакинства и експертна оценка на комисия, ръководена от кмета на населеното място или общинския нареден съвет.

Мощността на машините и на работния добитък в селското стопанство е изчислена за различните видове машини, като броят на машините е умножен на средната номинална мощност на двигателя, а броят на животните — на коефициенти, представляващи киловати, падащи се на едно работно животно. В общата сума на мощностите в селското стопанство е включена и мощността на електромоторите.

Употребените минерални торове включват количествата, фактически използвани в селското стопанство.

В изкупените селскостопански продукти се включват количествата, закупени от производителите — селскостопански предприятия и личните стопанства на населението, предназначени за стоковия фонд, преработка и износ. Не са включени реализираните чрез директен износ продукти, а също и продадените чрез магазинната мрежа на селскостопанските предприятия продукти. За изкупени се считат яйцата, произведени в самите предприятия и заредени в собствените инкубатори.

Някои данни, публикувани в настоящото издание, се различават от публикуваните в предишни издания поради уточнявания, свързани с методологични изменения, промени в обхвата и други.